

WIADOMOŚCI

Gminy Kramsk

Numer 29/2023 LISTOPAD

ISSN 2720-1228

Exemplarz bezpłatny

e-mail: redakcja@gokramsk.pl

Piosenką i wierszem, a później także 11 listopada apelem, kwiatami i mszą świętą mieszkańcy gminy Kramsk uczcili w tym roku 105. rocznicę odzyskania Niepodległości

Czytaj na str. 6 i 7

Już czas na kulinarne przygotowania do Bożego Narodzenia

Koła Gospodyń Wiejskich z gminy Kramsk proponują swoje świąteczno-wigilijne smaki

Czytaj na str. 8, 9 i 10

W numerze:

- Zapraszamy na Jarmark Bożonarodzeniowy! str. 2
- Urząd Gminy bardziej dostępny dla osób z niepełnosprawnościami str. 3
- Przed 1 listopada posprzątaли opuszczone groby str. 11
- Włącz się w przygotowanie kramskiego finału WOŚP str. 16
- KGW Grąblin świętowało 60-lecie str. 12
- Tym razem o ptakach drapieżnych str. 14 i 15

16
grudnia
2023

JARMARK BOŻONARODZENIOWY

Kramsk, godz. 15.00

W PROGRAMIE:

Występy artystyczne:

- Quintet Brass
- Barbara Drop, Arkadiusz Sobolewski, Tomasz Brzeziński
- Solistki ze Studia Piosenki w Kramsku
- Zespół „Sentymentalne Serca”
- Taniec z ogniem pt. **„MIKOŁAJ W OPAŁACH”**
- Gwiazda wieczoru: Folk Kapela **„GÓRALSKA HORA”**

DODATKOWO:

- Spotkanie ze Św. Mikołajem i Śnieżynkami
- Stragany z ozdobami, rękodziełem, potrawami świątecznymi i wypiekami
- Zdjęcia w krainie Św. Mikołaja
- Świąteczna fotobudka 360
- **Czerwony barszczyk-GRATIS**

Urząd Gminy bardziej dostępny dla osób z niepełnosprawnościami

Osoby, które odwiedziły w ostatnim czasie Urząd Gminy Kramsk na pewno zauważyły nowe tabliczki przy pokojach urzędników, mają one wypukłe oznaczenia opisem w alfabecie Braille'a oraz kodem QR. To nie wszystkie zmiany!

W ramach projektu „Dostępny samorząd – granty” gmina Kramsk otrzymała 100 tys. zł ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). Za te pieniądze wprowadzono kilkanaście zmian, bardziej lub mniej widocznych, które jednak mają ogromny wpływ na komfort funkcjonowania osób niepełnosprawnych w przestrzeniach urzędowych. Zakupiono między innymi: wypukłe ścieżki prowadzące, krzesło do wypoczynku, zestaw kart do porozumiewania się z osobami

głuchymi, zestaw komputerowy przystosowany do usługi tłumacza migowego, ramki do podpisów czy lupę optyczną. Oznakowane zostały miejsca postojowe dla osób niepełnosprawnych, przygotowano zestaw materiałów w ję-

zyku migowym, wykonano tabliczki przydrzwiowe z wypukłym oznaczeniem pokoju, opisem w alfabecie Braille'a oraz kodem QR, oznaczenia za pomocą piktogramów i tablice nawigacyjno-informacyjne.

Celem przedsięwzięcia grantowego jest poprawa dostępności do usług publicznych świadczonych przez Gminę Kramsk dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób niepełnosprawnych w obszarze dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej.

Rusza budowa pętli i zatoki autobusowej w Rudzicy

W czwartek, 9 listopada w Urzędzie Gminy Kramsk podpisano umowę na realizację kolejnej inwestycji. Będzie to budowa pętli i zatoki autobusowej w Rudzicy przy drodze powiatowej nr 3212P.

Realizacja inwestycji jest przewidziana jeszcze w tym roku. Powinna zakończyć się do 28 grudnia. Koszt przedsięwzięcia to 270 tys. 600 zł. Wykonawcą zadania będzie firma ABJ Budownictwo sp. z o.o. z Konina, a umowę z wójtem Andrzejem Nowakiem podpisał prokurent firmy - p. Arkadiusz Stasiak.

Możesz zastrzec numer PESEL

Warto zadbać o bezpieczeństwo swoich danych. Od 17 listopada br. można zastrzec swój numer PESEL.

Zastrzeżenie numeru PESEL to usługa, dzięki której nikt nie weźmie na Ciebie kredytu, nie kupi sprzętów na raty, nie sprzeda nieruchomości bez wiedzy i zgody właściciela, nie wyrobi duplikatu karty SIM. W skrócie, **nikt nie wykorzysta Twojego numeru PESEL bez Twojej wiedzy.**

W utworzonym Rejestrze Zastrzeżeń Numerów PESEL każda osoba fizyczna będzie mogła dokonać:

1. Zastrzeżenia numeru PESEL.
2. Cofnięcia zastrzeżenia numeru PESEL.
3. Ustawienia automatycznego zastrzeżenia numeru PESEL.
4. Sprawdzenia historii weryfikacji numeru PESEL przez instytucje, firmy i osoby prywatne.
5. Podglądu historii zmian statusu.

Jak to zrobić:

1. Elektronicznie poprzez stronę obywatel.gov.pl.
2. Wykorzystując aplikację mObywatel.
3. W placówce bankowej oraz na poczcie.
4. Osobiście w dowolnym urzędzie gminy po wypełnieniu wniosku w formie papierowej.

UWAGA! Zastrzec można tylko numer PESEL osoby pełnoletniej! Usługa jest nieodpłatna.

Ustawowy obowiązek weryfikacji zastrzeżenia numeru PESEL przy zawieraniu np. umowy kredytu lub pożyczki wejdzie w życie w dniu 1 czerwca 2024 r. Do tego czasu będzie można zastrzegać albo cofać zastrzeżenie numeru PESEL, ale skutki prawne wynikające z ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości będą oddziaływały na zdarzenia, które nastąpią od 1 czerwca 2024 r.

W anielewskiej szkole przedszkolaki uczą się i bawią

Od listopada w Szkole Podstawowej im. Stanisława Ciesiołkiewicza w Anielewie istnieją dwa oddziały przedszkole – osobno 5- i 6-latków, a nie jak dotychczas jedna łączona grupa. Niezmiennie jednak dzieci uczą się i bawią przygotowując się do szkoły.

Lato czy zima najmłodszy z anielewskiej szkoły spędzają czas na świeżym powietrzu. Bardzo lubią gimnastykę oraz zabawy ruchowe. Październikową, słoneczną pogodę wykorzystywali do zabaw ruchowych z darami natury, w ruch poszły: dynie, kasztany, żołądź, patyki i liście. Dzieci brały udział w różnych konkurencjach: podawanie dyni nad głową, wyścigi z dynią, rzuty kasztanami i żołądźmi do celu, kasztanowa gimnastyka stóp w sali, wyścigi z przenoszeniem żołądźki na łyżce czy ćwiczenia skłonów poprzez podzucanie suchych liści.

Jak w amerykańskiej szkole, każdy uczeń anielewskiej podstawówki ma swoją szafkę

Było to kolejne zadanie z cyklu „Gimnastyka z kasztana i patyka” z projektu „Zdrowie z pętelką”.

Obecnie do szkoły w Anielewie zapisanych jest aż 28 dzieci w wieku 5 i 6 lat, co spowodowało podzielenie ich na dwie grupy przedszkolne. – **Nie nastąpiło to z dnia na dzień, potrzebny był nowy nauczyciel, trzeba było przygotować salę. Rodzice są jednak zadowoleni z podziału. Spotykamy się z pozytywnym odbiorem takiego rozwiązania** – przyznaje dyrektor Emilia Chmielewska-Kazuś. Każdy z uczniów, zarówno przedszkolaki, jak i starsi uczniowie, ma swoją kolorową szafkę. Korytarze wyglądają dzięki temu bardziej estetycznie, jest to też korzystne rozwiązanie ze względów bezpieczeństwa. O pieniądze na ten cel pani dyrektor wniosowała do organu prowadzącego, jakim jest urząd gminy. I udało się!

„Sport to zdrowie, każdy Ci to powie” – przekonują najmłodszy

Akcja czytelnicza w Woli „Książki radość dają, tym co je czytają”

W poniedziałek, 30 października społeczność Szkoły Podstawowej w Woli Podłężnej po raz drugi dołączyła do IV międzynarodowej edycji VIII Ogólnopolskiej Akcji pt. „Przerwa na czytanie”.

Co roku celem akcji jest promocja czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz zachęcenie uczniów do sięgnięcia po książkę w czasach, gdy ma ona wielką konkurencję w postaci wszechobecnych mediów i technologii IT. Cała społeczność szkolna z Woli Podłężnej zaangażowała się w organizację tego wyjątkowego dnia. Na tydzień przed planowanym terminem każda z klas miała za zadanie przygotowanie plakatu, którego tematem przewodnim było szeroko pojęte czytanie książek. Dzieci z klas 0-3 wykonały plakaty promujące czytelnictwo oraz zakładki do książki. Najmłodszy przedstawili to w formie pięknego wachlarza kolorowych bajek z wyjątkowym tytułem: „Bajki czytamy, książki kochamy”. Uczniowie z klas I-III przygotowali okładki do ulubionych książek pod wymownym tytułem: „Książki radość dają, tym co je czytają”. W dniu akcji w oddziale przedszkolnym gościła Hanna Król, uczennica klasy 2, która przeczytała młodszym koleżankom i kolegom bajkę pt. „Elmer i róża”. Natomiast uczniowie z klas I-III samodzielnie w innym niż zwykle

Starsi i młodszy uczniowie sięgnęli po książki

miejscu – nie w ławce szkolnej, a na korytarzu szkolnym, w pięknej kolorowej aranżacji czytali książki przyniesione z domu lub wypożyczone z biblioteki. Na zakończenie akcji w klasach młodszych czytała jeszcze dyrektor Ewelina Dunaj-Rzewucka. Wielką pomysłowością wykazali się uczniowie starszych klas, którzy z niezwykłym zaangażowaniem i bardzo kreatywnie podeszli do uczestnictwa w akcji. Przygotowali plakaty promujące czytelnictwo oraz przedstawiające zalety, jakie niesie ze sobą bezpośredni kontakt z książką. Stworzyli swoją książkę zalet czytania i przedstawili w formie graficznej hasło „Gdy czytamy, wtedy mądre głowy mamy”. Akcja zakończyła się powszechnym czytaniem ulubionych książek w przeróżnych miejscach szkoły, na kocykach, na placu zabaw, z ulubioną maskotką, w wyjątkowym przebraniu ulubionego bohatera.

Za rok bijemy kolejny rekord czytelniczy!

Czytać można zawsze...

...i wszędzie

Redakcja Wiadomości Gminy Kramsk

Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury w Kramsku

adres: Rynek 4a, 62-511 Kramsk

tel: 63 247 00 01 e-mail: gokramsk@gokramsk.pl

Redaktor naczelna: Olga Boksa

zdjęcia: Olga Boksa

tel: 662 225 705 e-mail: redakcja@gokramsk.pl

Skład i wydruk: Drukarnia Braci Wielińskich S.C.

„Bądź dla wszystkich życzliwy, a świat będzie szczęśliwy...”

We wtorek, 21 listopada Szkoła Podstawowa im. Piotra Bąka w Bilczewie świętowała Dzień Życzliwości i Pozdrowień, dobrych uczynków i pozytywnych emocji.

Jak oceniają uczniowie i nauczyciele z Bilczewa, Dzień Życzliwości i Pozdrowień to wspaniały moment

do przypomnienia, ile w naszych codziennych relacjach znaczą proste słowa: proszę, dziękuję, przepraszam, dzień dobry, miłego dnia, a także jak cudowną i ciepłą atmosferę wprowadza serdeczny uśmiech na twarzy. Tego dnia w szkole przyświecało hasło: „Bądź dla wszystkich życzliwy, a świat będzie szczęśliwy...”

„Podaj Dalej” w Bilczewie

Szkoła Podstawowa w Bilczewie rozpoczyna współpracę z fundacją Doktora Piotra Janaszka „Podaj Dalej”. Przyniesie to korzyści uczniom z niepełnosprawnościami.

23 listopada w placówce gościły panie z konińskiej Fundacji Doktora Piotra Janaszka „Podaj Dalej”. Celem spotkania było nawiązanie współpracy. – Nasi uczniowie z niepełnosprawnościami ruchowymi będą mieli szansę uczestniczyć w zajęciach terapeutycznych i ogólnorozwojowych. Celem zajęć będzie usprawnienie uczestników i wzrost ich samodzielności, poprawa koncentracji i koordynacji ruchowej, poprawa kontaktów pomiędzy dzieckiem a rodzicem oraz rozwijanie wielozmysłowe poprzez zabawę – informują nauczyciele.

Przedstawicielki fundacji odwiedziły bilczewską szkołę

Nowe instrumenty dla Kramskiej Orkiestry Dętej

Gminny Ośrodek Kultury w Kramsku realizował zadanie pod nazwą „Harmonia dźwięków skarbem kultury – wyposażenie Kramskiej Orkiestry Dętej”. Dzięki temu muzycy otrzymali kilka nowych instrumentów.

Projekt realizowany był w ramach Programu Rządowego Infrastruktura Domów Kultury ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury.

Dzięki temu GOK mógł

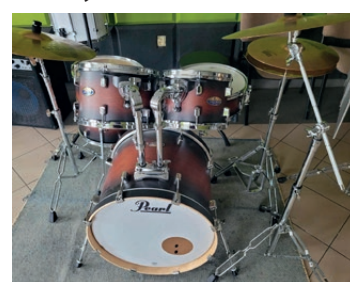
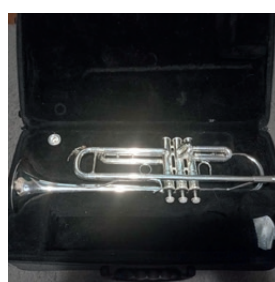

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

zakupić instrumenty muzyczne: klarnet – 4 szt., trąbki – 2 szt., flet – 1 szt., perkusja - 1 szt. oraz kolumna nagłośnieniowa. Całkowity koszt realizacji zadania to 53 tys. zł, w tym ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodziło 35 tys. zł.

Celem nadrzędnym realizacji zadania była poprawa optymalnych warunków Kramskiej Orkiestry Dętej poprzez wyposażenie jej w instrumenty muzyczne. Będą one teraz używane do prowadzenia edukacji kulturalnej i działalności artystycznej orkiestry.

Kramskie obchody 11 listopada

Niech żyje pamięć o Polsce i Polska w nas!

Gminne obchody Narodowego Święta Niepodległości w Kramsku tradycyjnie odbyły się w dwóch miejscach – przy Urzędzie Gminy, gdzie poświęcono nowy, drewniany krzyż i złożono wiązanek kwiatów. Wraz z prowadzącą Kramską Orkiestrą Dętą oraz zamykającymi przemarsz zabytkowymi pojazdami – zgromadzeni przeszli do kościoła, gdzie odprawiona została msza święta w intencji Ojczyzny oraz tych wszystkich, którzy oddali za nią życie.

– **Dziś cała Polska rozbrzmiewa nutami patriotycznych pieśni, krokami uroczystych defilad, przywoływaniem bardzo znaczących nazwisk dla odzyskania naszej Niepodległości** – mówił wójt Andrzej Nowak podczas tegorocznego Święta Niepodległości. W swoim przemówieniu przy pomniku „W hołdzie poległym

Uroczystości rozpoczęły się przy Urzędzie Gminy Kramsk

Ich dalszy ciąg miał miejsce przed kramską świątynią

Nie mogło zabraknąć Mazurka Dąbrowskiego zagranej przez Kramską Orkiestrę Dętą

za wolność i niepodległość Ojczyzny” przypominał osoby i miejsca w gminie Kramsk, gdzie mieszkańcy stawali w obronie Ojczyzny i do dziś pielęgnują ducha wdzięczności, ducha pamięci o tych, którzy zapewniali nam kształt polskich granic. Przypominał postać księdza Wojciecha Rusina – weterana Powstania Styczniowego, którego grób znajduje się na kramskim cmentarzu. Mówił o kopcu Tadeusza Kościuszki w Świętem, podporuczniku Leonie Nawrockim - uczestniku Powstania Wielkopolskiego i działaczu konspiracyjnym podczas II wojny światowej, wspominał o pomniku przy kramskim kościele z nazwiskami osób poległych za wolność i niepodległość Ojczyzny. Ważnym miejscem jest pomnik w Lesie Rudzickim, w miejscu zbiorowej mogiły zamordowanych tam Polaków narodowości żydowskiej, jest i pomnik ofiar faszyzmu w Borkach oraz obelisk ku pamięci poległych w czasie II wojny światowej żołnierzy polskich i wojsk sojuszniczych w Wysokiem. – **Dziękuję wszystkim wspólnotom, które dbają o te miejsca pamięci, wszystkim którzy dziś uczestniczą w 105. rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości. Składam podziękowanie wszystkim, którzy są strażnikami świętego ognia tlącego się w każdym miejscu narodowej pamięci i w naszych sercach. Niech żyje pamięć o Polsce i nich żyje Polska w nas!** – zakończył wójt.

Przy obelisku obok kościoła pw. św. Stanisława BM w Kramsku przedstawiciele władz samorządowych, szkół, instytucji, stowarzyszeń i rodzin poległych złożyli wiązanek kwiatów i zapalili znicze. Mszę świętą w intencji Ojczyzny oraz tych wszystkich, którzy oddali za nią życie odprawił ksiądz proboszcz Sławomir Kasprzak. Na zakończenie uroczystości wystąpili zwycięzcy Konkursów Piosenki i Poezji Patriotycznej: Antonina Kubsik, Hanna Nejman, Natalia Kubsik, Martyna Przybylak, Nadia Fleśman i Julia Kubsik.

Małżonkowie z medalem od prezydenta

W październiku kolejni małżonkowie, mieszkańcy gminy Kramsk, którzy doczekali wspólnie Jubileuszu Złotych Godów, otrzymali Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie.

Państwo Barbara i Jerzy Szymańscy, państwo Maria i Kazimierz Walczakowie oraz państwo Jadwiga i Wojciech Borkowscy – to trzy małżeństwa, które w ubiegłym roku świętowały 50-lecie małżeństwa. Z tej okazji, na wniosek wójta Andrzeja Nowaka, prezydent RP nadał im Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie. Dwie pary wójt odwiedził w domu, trzeci małżonkowie otrzymali odznaczenia w sali ślubów Urzędu Gminy Kramsk.

Gratulujemy państwu Złotych Godów i wspaniałego stażu!

Barbara i Jerzy Szymańscy

Jadwiga i Wojciech Borkowscy

Maria i Kazimierz Walczakowie

Piosenka i wiersz dla Niepodległej

Dwudziestu dziewięciu młodych ludzi ze szkół podstawowych wzięło udział w tegorocznym Gminnym Konkursie Piosenki i Poezji Patriotycznej „Dla Niepodległej”. To już tradycja przed 11 listopada w gminie Kramsk. Najlepsi wykonawcy co roku uświetniają swoimi występami uroczystości z okazji Święta Niepodległości.

Baczyński, Słonimski, Konopnicka i Norwid, ale też wiersze współczesnych poetów recytowali uczniowie podczas konkursu „Dla Niepodległej”. Spośród patriotycznego repertuaru wokalnego także postawili na klasyki, w części „piosenka patriotyczna” wysłuchaliśmy utworów „Szara piechota”, „O mój rozmarynie” czy „Mury”.

W kolejnej już edycji Gminnego Konkursu Piosenki i Poezji Patriotycznej wzięło udział 29 uczniów z Kramska, Anielewa, Wysokiego, Bilczewa, Woli Podłęznej i Patrzykowa. Wysłuchała ich komisja w składzie: przewodniczący Robert Żurański oraz Przemysław Domagalski, Ilona Jedlińska i Jolanta Walkowska. Docenili wykonanie,

interpretację, dobór repertuaru i wybrali najlepszych wokalistów i recytatorów.

Oto zwycięzcy: piosenka patriotyczna klasy I-III: pierwsze miejsce Antonia Kubsik, drugie miejsce Isabella Rusiłowicz, trzecie miejsce Maja Wiktorska. Piosenka klasy IV-VI: pierwsze miejsce Nadia Fleśman, drugie miejsce Zuzanna Kacprzak, trzecie miejsce Lena Sas. Piosenka klasy VII-VIII: pierwsze miejsce Natalia Kubsik, drugie miejsce Julia Kubsik.

Poezja klasy IV-VI: pierwsze miejsce Hanna Neiman, drugie miejsce Alicja Mielcarek. Poezja klasy VII-VIII: pierwsze miejsce Martyna Przybylak.

Gratulujemy wszystkim uczestnikom!

Wszyscy uczestnicy konkursów „Dla Niepodległej” wraz z jurorami

Już czas na kulinarne przygotowania do Bożego Narodzenia

Wielu z nas jeszcze nie pomyślało o Bożym Narodzeniu, a czas robienia prezentów, sprzątania, kupowania produktów i wielkiego gotowania zbliża się nieubłaganie. Wychodzimy naprzeciw tym, którym znudziły się tradycyjne, domowe potrawy. O pomoc poprosiliśmy Koła Gospodyń Wiejskich z gminy Kramsk, by zaproponowały swoje świąteczno-wigilijne smaki. Oto one!

KGW Ladies Gang z Helenowa Drugiego poleca:

Sandacz w zalewie octowej

- Składniki:**
- sandacz
 - cebula
 - Na zalewę:**
 - 3 litry wody
 - ½ litra octu
 - łyżka soli
 - ¼ łyżeczki pieprzu
 - kilkanaście ziarenek ziela angielskiego
 - kilka liści laurowych
 - 2-3 duże cebule pokrojone w pióra

Wykonanie: Sandacza kroimy w dzwonka, solimy, pieprzymy, dodajemy cebulę pokrojoną w piórka. Całość mieszamy i zostawiamy na 3 godziny. Następnie każdy kawałek ryby obtaczamy w mące i smażymy z obu stron. Usmażoną rybę kładziemy w litrowe słoiki. Wszystkie składniki zalewy łączymy w garnku i gotujemy 15 minut. Gorącą zalewą zalewamy rybę w słoikach i zakręcamy. Odstawiamy słoiki aż ostygną, następnie odkładamy w chłodne miejsce. Już po dwóch dniach jest gotowa do jedzenia. To potrawa, którą możemy przygotować dużo wcześniej przed świętami!

KGW Podgór poleca:

Karkówka w zalewie

- Składniki:**
- ok. 2 kg karkówki
 - 5 ząbków czosnku
 - 3 duże cebule
 - Na zalewę:**
 - 1 mały keczup (250 g)
 - 2 łyżki octu
 - ½ łyżeczki papryki ostrej
 - ½ łyżeczki papryki słodkiej
 - 1 łyżeczka cukru
 - 2 szklanki wody
 - 1 łyżka vegety
 - ¼ łyżeczki soli
 - ¼ łyżeczki pieprzu
 - 1 łyżka musztardy

Wykonanie: Dzień wcześniej karkówkę pokroić w dość grube plastry i zapeklować w przyprawach (sól, pieprz, papryka słodka, zioła, przyprawa do karkówki). Wszystkie składniki zalewy połączyć w garnku i zagotować 1-2 minuty. Mięso usmażyć na złoty kolor, na tym samym tłuszczu zeszklić czosnek pokrojony w plasterki i cebulę pokrojoną w pióra. Plastry karkówki ułożyć w naczyniu żaroodpornym, na górę położyć cebulę i czosnek, zalać zalewą i zakryć. Piec w piekarniku ok. 1 godzinę i 15 minut.

Sołtys wsi Borki, Ewelina Mielcarek-Chruścińska poleca:

Sernik dmuchany

- Składniki:**
- 1 całe jajko
 - 1 szklanka cukru
 - 2 szklanki mąki
 - 10 dag margaryny
 - 2 szklanki zimnego mleka
 - ½ szklanki cukru
 - Na masę:** 1 kg sera śmietankowego
 - 1 budyń śmietankowy
 - 1 żółtko
 - 2 jajka
 - ½ szklanki oleju
 - 1 łyżka proszku do pieczenia
 - 4 żółtka

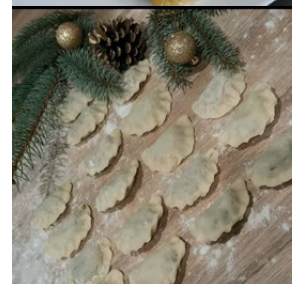
Wykonanie: połączyć wszystkie składniki na ciasto, ugnieść. Gotowym ciastem wykleić spód blachy. Podpiec w piekarniku przez około 10 minut. W tym czasie jajka utrzeć z cukrem, dodawać ser ciągle ucierając. Kiedy składniki się połączą, dodać mleko z rozrobionym budyniem cały czas miksując. Na koniec dodać olej. Wyłożyć na ciasto i piec około 45 min w zależności od mocy piekarnika. Na koniec wyciągamy i przykrywamy wszystko pianą z białek, pieczemy aż piana się zarumieni (moc piekarnika 170-180 stopni).

Koło Gospodyń Wiejskich Babiniec z Rudzicy poleca:

Pierogi z kapustą i grzybami

- Składniki:**
- 1 kg kiszzonej kapusty
 - 1 pietruszka
 - Na ciasto:**
 - ok. 100 g różnego rodzaju suszonych grzybów
 - 3 łyżki oleju
 - 3 cebule
 - Sól
 - 1 marchewka
 - pieprz do smaku
 - około 600 g mąki pszennej
 - ½ łyżeczki soli
 - 400 ml wrzącej wody
 - 50 g masła

Wykonanie: Grzyby moczymy, najlepiej całą noc. Gotujemy z marchewką i pietruszką do miękkości. Kapustę odciskamy i gotujemy do miękkości. Odsączone grzyby z warzywami oraz kapustą mielimy w maszynce o grubych oczkach. Cebulę kroimy w kostkę, przesmażamy na oleju i dodajemy do farszu. Wszystko doprawiamy solą i pieprzem wedle uznania. Mąkę przesiewamy do miski, dodajemy sól. Do gorącej wody dodajemy masło i topimy. Roztopione masło powoli dodajemy do mąki i zagniatamy ciasto. Formujemy pierogi.

Ciasto wiewiórka

- Składniki:**
- 2 szklanki mąki pszennej
 - 5 jajek
 - ½ szklanki oleju
 - ½ szklanki jogurtu naturalnego
 - ½ szklanki cukru
 - 80 g suszonej żurawiny lub rodzynek
 - 100 g orzechów włoskich
 - 50 g gorzkiej czekolady
 - 2 średnie jabłka – najlepiej kwaśne
 - 2 płaskie łyżki kakao
 - 1 łyżeczka cynamonu
 - 2 płaskie łyżeczki proszku do pieczenia
 - 1 płaska łyżeczka sody oczyszczonej

Wykonanie: Orzechy włoskie, suszoną żurawinę oraz czekoladę rozdrabniamy i umieszczamy w jednej misce. Jabłko kroimy w kostkę. Do drugiego naczynia wsypujemy cukier, wbijamy jajka i ubijamy mikserem na najwyższych obrotach do całkowitego rozpuszczenia się cukru. Do ubitego puchu jajecznego dodajemy jogurt oraz olej. Całość miksujemy, już krótko, do połączenia składników. Mąkę pszenną mieszamy z kakao, cynamonem, proszkiem do pieczenia i sodą oczyszczoną. Do masy jajecznej przesiewamy produkty sypkie oraz resztę produktów. Mieszamy szpatułką. Pieczemy w 180 st. C (ustawienie piekarnika góra-dół) przez 40 minut. Dekorujemy wedle uznania. U nas to jest karmel i orzechy.

Koło Gospodyń Wiejskich w Świętce poleca:

Pierogi ruskie bez lepienia (wersja dla leniwych :)

Składniki:

- 1 kg ziemniaków
- 600 g tłustego twarogu (nie mokrego)
- 1 cebula
- 2 łyżki masła
- mąka pszenna – ¼ ilości ziemniaków
- 1 jajko
- pieprz
- sól

Wykonanie: Ziemniaki gotujemy w osolonej wodzie. Cebulę obieramy i drobno siekamy, podsmażamy na patelni, aż się zeszkli. Odstawiamy do wystudzenia. W misce mieszamy ziemniaki z twarogiem, aż stworzą jednolitą masę. Następnie dodajemy do nich mąkę, jajko i podsmażoną cebulkę, doprawiamy solą i pieprzem do smaku. Ciasto jest dobre, jeśli nie lepi się do rąk. Gotujemy w osolonej wodzie, aż do wypłynięcia. Podajemy z podsmażonym boczkiem.

Koło Gospodyń Wiejskich w Wielanach poleca:

Kaczka faszerowana

Składniki:

- 2,5 kg kaczka
- ½ kg wątróbki drobiowej
- ½ kg mięsa mielonego drobiowego
- 3 jajka
- pęczek natki pietruszki
- 3 jabłka
- ½ łyżeczki gałki muskatołowej
- sól
- pieprz

Na sos:

- ½ szklanki cukru
- sok z 2 pomarańczy
- ¼ szklanki wody
- 1 i ½ łyżki miodu
- 25 dag żurawiny
- szczypta cynamonu

Wykonanie: Z kaczki usunąć kości – wystarczy kręgosłup i żebra, natrzeć ją solą i pieprzem z zewnątrz i wewnątrz – zostawić na noc w lodówce (lub przynajmniej 2-3 godziny). Wątróbkę zmielić z mięsem, dodać jajka, posiekaną natkę pietruszki i gałkę. Doprawić solą i pieprzem – powinno być porządnie posolone. Zaszyć wszystkie ewentualne dziury i szyję – zostawić tylko otwór od kupra. Włożyć farsz i zaszyć kuper. Można wysmarować kaczkę resztkami farszu. Skrzydła i nóżki można owinąć folią aluminiową, żeby nie spaliły się przy pieczeniu. Włożyć kaczkę na blachę i przykryć folią. Piec w piekarniku około 1,5 - 2 godziny w 180 st. C. W połowie pieczenia należy odlać większość wytopionego tłuszczu, podczas pieczenia warto też polewać tłuszczem kaczkę raz na jakiś czas. Około 20 minut przed końcem pieczenia odkryć żeby mięso się lekko zarumieniło i obłożyć je pokrojonymi na duże kawałki jabłkami. Po wyjęciu z piekarnika odczekać 15 minut żeby kaczka się zaciągnęła.

W garnku połączyć wszystkie składniki na sos (poza cynamonem) i zagotować. Zmniejszyć temperaturę i gotować 10 minut. Na koniec dodać cynamon. Ostudzić. Połać sosem kaczkę pokrojoną w plastry.

Przed 1 listopada posprzątałi kramski cmentarz

W ostatnią sobotę października odbyła się pierwsza „Akcja sprzątania zaniedbanych i opuszczonych grobów na Cmentarzu Parafialnym w Kramsku”.

Mieszkańcy – młodzi i starsi spotkali się 28 października o godzinie 11.00 na placu przy Plebanii Parafialnej, by przed Wszystkimi Świętym wspólnie uporządkować zaniedbane i opuszczone groby. Uczestnicy, oprócz worków, rękawic i narzędzi ogrodniczych, zabrali ze sobą dużo siły i entuzjazmu. Wykazali się ogromnym zaangażowaniem i pracowitością przy grabieniu liści, zbieraniu potłuczonych zniczy, wyrywaniu trawy i chwastów. Jak podkreślają organizatorzy, radością napawa fakt, że potraktowali sobotni wolny czas na sprzątanie cmentarza jako lekcję szacunku i pamięci o przodkach. Akcja zakończyła się symbolicznym udekorowaniem i zapaleniem zniczy na uporządkowanych grobach oraz modlitwą za zmarłych. Po skończonej pracy wspólnie spędzili miło czas przy ciepłym posiłku i gorącej herbacie.

Akcję przygotowali: Organizator Społeczności Lokalnej Agnieszka Wójt, wolontariusz z kramskiego Centrum Usług Społecznych Michał Janicki oraz Parafia Kramsk. – **Dziękujemy wszystkim obecnym dzieciom z rodzicami oraz panu Markowi Matuszewskiemu za bezinteresowne przekazanie dużej ilości chryzantem, które ozdobiły wysprzątane groby** – mówią organizatorzy.

KGW Podgór znów „zakręcone w słoiku”

W sobotę, 28 października członkowie Koła Gospodyń Wiejskich Podgór spotkali się w remizie OSP Wysokie na warsztatach z cyklu „Zakręcone w słoiku”. Już po raz trzeci wspólnie kisili kapustę. Tym razem wykorzystali 200 główek kapusty i 50 kilogramów marchwi.

Produkty kiszane nazywane są niekiedy „super żywnością” – to naturalne probiotyki, zawierają dużo minerałów, witamin i błonnik. Ich zalety znały nasze babcie. Szkoda byłoby, gdyby ten zwyczaj poszedł w zapomnienie, szczególnie w dobie mody na zdrowe odżywianie. Kultuwują go więc członkowie KGW Podgór. W ostatnią sobotę października wspólnie pokazywali i opowiadali jak kiszenie kapusty wyglądało dawniej. Kapusta kiszona jest bowiem produktem trwałym, dlatego kisi się ją w dużych pojemnikach – najczęściej naczyniach kamionkowych lub beczkach. Kapustę (samą lub z dodatkiem marchewki) najpierw dokładnie cienko się szatkuje, a następnie intensywnie zasala warstwami. Przygotowana w ten sposób fermentuje i puszcza sok. Kiszona kapusta jest wyjątkowo cennym

źródłem witaminy C. Podczas spotkania, w roli głównej wystąpiło około 200 główek kapusty i 50 kg marchwi, które nie stanowiły wyzwania dla dzielnych członków koła gospodyń. Praca szybko mijała kiedy w doborowym towarzystwie kulturowana była tradycja :).

Usługa działań aktywizujących w środowisku zamieszkania - działania wspierające OSL w ramach Usługi „Pobudzenie aktywności obywatelskiej na terenie gminy Kramsk na lata 201-2023” zgodna z Programem Usług Społecznych w trwałości projektu POWR.02.08.00-00-0078/20 pt. „Centrum Usług Społecznych w Gminie Kramsk”

KGW Grąblin świętowało 60-lecie

Koło Gospodyń Wiejskich Grąblin istnieje już 60 lat. Z okazji okrągłego Jubileuszu, w niedzielę 12 listopada, panie przygotowały uroczystość, podczas której podziękowały wszystkim za współpracę przez lata swojej aktywności. Nie mogło zabraknąć urodzinowego tortu.

Oto kawałek historii:

W 1963 roku inicjatorką zrzeszenia kobiet grąblińskich była Zenobia Tomaszewska. Panie spotkały się, wybrały zarząd, pierwsze legitymacje członkowskie odebrały na początku 1964 roku. Koło prowadziło wtedy różnorodną działalność, począwszy od rozprowadzania drobiu, poprzez uprawę działki przydzielonej z Państwowego Funduszu Ziemi, czy organizację zabaw tanecznych. Przez pierwsze 20 lat istnienia koła zmieniały się zarządy, a także, w miarę potrzeb, prowadzono różne akcje na rzecz kobiet i środowiska. Przewodniczącymi zarządu koła były: Zenobia Tomaszewska, Anna Olejnik, Maria Dryjańska, Melania Mikołajczyk, Anna Fabiszak, Jadwiga Piskorz, Barbara Różańska i Wiesława Szczepankiewicz. Od listopada 1982 roku działał zarząd w składzie: Wanda Wieczorek – przewodnicząca, Barbara Krzymińska – zastępca, Mirosława Szyszynska – skarbnik oraz Jadwiga Piskorz – sekretarz.

Obecnie KGW Grąblin przeżywa swój renesans. Aby odbudować budżet organizowane są zabawy taneczne, imprezy z okazji Dnia Kobiet. Udało się przekonać kobiety, aby wyszły z domów i zaczęły wyjeżdżać na wycieczki krajoznawcze – zwiedziły m.in. Częstochowę, Górę Św. Anny, Warszawę, Niepokalanów, Wrocław, Kazimierz Dolny, Nałęczów. Były wspólnie na wielu spektaklach teatralnych. Angażują się także w akcje charytatywne, gminno-parafialne wydarzenia, biorą udział w konkursach ogólnopolskich, w wakacje i ferie organizują zajęcia

dla najmłodszych. – **Jubileusz, to wyjątkowy czas, który pozwala nam spojrzeć wstecz na historię i dokonania naszej organizacji, a także zastanowić się nad przyszłością naszej dalszej działalności** – mówiła obecna przewodniczącą KGW Grąblin Angelika Młynarczyk. – **Staramy się pokazać, że w naszym KGW wykorzystujemy doświadczenia naszych poprzedniczek i próbujemy je łączyć ze współczesnym światem. Pomimo tego, że różnimy się wiekiem, uczymy się od siebie i łączymy swoje pasje. I to jest naszym celem na przyszłość, rozwijać te pasje** – dodała.

Członkinie koła także podziękowały osobom, które je wspierają

Przy okazji Jubileuszu KGW Grąblin podziękowało osobom, z którymi na co dzień współpracuje. Statuetki otrzymali: wójt Andrzej Nowak, proboszcz parafii św. Doroty w Licheniu Starym Rafał Krauze, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Kramsku Przemysław Domagalski, przedstawiciele Ochotniczej Straży Pożarnej w Grąblinie - Marek Lidźbiński i Andrzej Krzymiński, sołtys Włodzimierz Kokociński wraz z Radą Sołecką, były przewodniczące KGW Grąblin - Barbara Różańska i Wanda Wieczorek wraz z mężem.

Podziękowania wręczono także przedstawicielkom KGW w Licheniu Starym, paniom, które sprawowały pieczę nad finansami koła. Otrzymali je panowie, którzy pomagali technicznie i wspierali muzycznie. Członkinie KGW Grąblin także otrzymały wiele życzeń, pamiątkowych dyplomów i ciepłych słów. – **Jan Paweł II powiedział kiedyś: „Ludzie mówią, że czas to pieniądz, a ja Wam mówię, czas to miłość”. A miłość jest działaniem i począwszy od roku 1963 podejmowałyście na przestrzeni dziesiątek lat działania ukierunkowane na drugiego człowieka. Działania z zakresu aktywności gospodarczej, działalności edukacyjnej, kulturotwórczej, charytatywnej i zabawowo-integracyjnej. Bo wszystko to musi mieścić się w człowieku. W Was to wszystko mieści się w sposób precydujący. Każdy rok odsłaniał nowe możliwości, aktywności KGW. Życzę, żeby ten czas się nie kończył i niech ciągle rośnie paleta wspólnych działań** – życzył wójt Andrzej Nowak.

Aby uczcić okrągły jubileusz KGW Grąblin zaprosiło wszystkich gości na wspólny poczęstunek.

Z okazji Jubileuszu posypały się życzenia. Od władarzy gminy Kramsk...

... i dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury

Razem jeżdżą do wypadków i akcji - druhowie udoskonalali współpracę

Wspólne ćwiczenia strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy Kramsk odbyły się w sobotę, 18 listopada w jednostce OSP Święciec. Druhowie mieli okazję powtórzyć teorię i poćwiczyć w praktyce.

Na terenie jednostki OSP Święciec odbyły się ćwiczenia Ochotniczych Straży Pożarnych gminy Kramsk. Druhowie udoskonalali swoje działania w zakresie wydobywania rannych z samochodu, udzielania pierwszej pomocy oraz pracy z drabiną mechaniczną. Jak sami odkreślają, dzięki takim spotkaniom, uczą się współpracy między jednostkami i tym samym podnoszą efektywność wspólnych działań podczas akcji ratowniczych.

Kącik czytelnika

Kramska biblioteka poleca!

„Pani bibliotekarka na tropie” Eliza Mikulska

Autorka zabiera nas w niezwykle magiczną, ale i ciepłą literacką podróż pełną przygód i niecodziennych zdarzeń. Akcja powieści toczy się dość szybko, naprawdę może zaskoczyć, nie brakuje tu zwrotów, przygód i emocji, a to wszystko zostało oprószone dość mrocznym (jak dla młodszego czytelnika) i tajemniczym klimatem oraz dużą porcją dobrej magii.

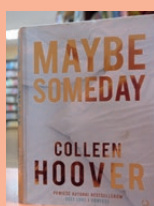
„Zodiakara” Andrea Izquierdo

Książka autorstwa Andrei Izquierdo pokazuje, że miłość da się odczytać z gwiazd! Porusza tematykę miłości, złamanego serca, ma w sobie również motywy wakacyjne oraz te związane z astrologią.

„Clone: Students” Aleksandra Negrońska

Cała seria autorstwa Aleksandry Negrońskiej czeka na młodych Czytelników. To zagmatwana historia młodej dziewczyny, studentki, która musi stanąć między więzią z dawno niewidzianą siostrą bliźniaczką, a nowo poznanym chłopakiem. Znajdziecie tu miłość, przyjaźń, wątpliwości, trudne decyzje, dacie się wciągnąć w historię Rosie?

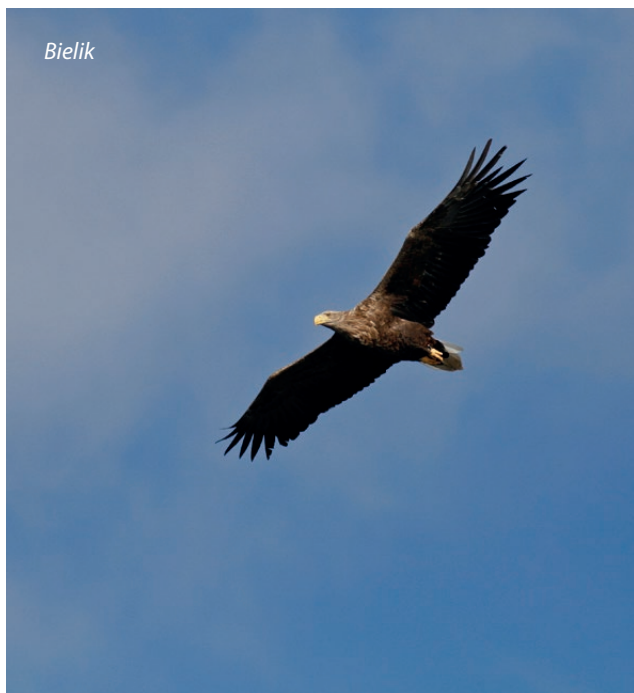

„Maybe Someday” Hoover Colleen

To opowieść o ludziach rozdartych między „może kiedyś” a „właśnie teraz”, o emocjach ukrytych między słowami i o muzyce, którą czuje się całym ciałem. Książka została bestsellerem „New York Timesa”.

Dzioby i szpony

Ptaki drapieżne w przyrodzie pełnią bardzo ważną rolę. Eliminują słabe i chore osobniki. Utrzymują w równowadze inne populacje. Pomagają zachować bioróżnorodność i zapobiegają szerzeniu się chorób. Świetnie też sprawdzają się w rolach sprzątaczy rozprawiając się z padliną, dlatego bardzo ważne jest mieć to na uwadze rozrzucając trutki na myszy czy szczury. Takie zatrute gryzonie są śmiertelną dla nich pułapką. Pamiętajmy o tym!

Niekwestionowanym królem naszych podniebnych przestworzy jest orzeł bielik. Ten sam, który znajduje się w polskim godle. Choć jak się okazuje orłem nie jest (bo należy do rodziny jastrzębiowatych), bielik jest największym naszym szponiastym drapieżnikiem. Żywi się głównie rybami i ptactwem wodnym. Nie pogardzi też padliną, która jest ważnym uzupełnieniem jego diety. Aż dziw bierze, że ten dostojny i symboliczny ptak został niemal wybity w latach 70-tych, kiedy uznano go za największego szkodnika podbierającego ryby ze stawów. Na szczęście do tego nie doszło, a populacja bielika zaczęła się odbudowywać. Pamiętać należy, że nadal

podlega statusowi ochrony ścisłej, a wokół jego gniazd wyznacza się strefy ochronne.

Kolejnym „wielkoludem”, którego możemy dostrzec na naszym niebie jest myszołów. Jak sama nazwa wskazuje myszołów żywi się głównie drobnymi ssakami takimi jak nornice, krety, myszy. Nie pogardzi owadami czy też padliną. Wbrew wszelkim mitom, myszołowy nie polują na kury. Spotkać go najczęściej można na przydrożnym czy śródpolnym drzewie, gdzie cierpliwie siedzi i wypatruje ofiary.

Dużo mniejszym, ale zdecydowanie skuteczniejszym „killerem” jest jastrząb. Jest niezwykle szybki i zwinny, dlatego bez większych problemów poluje na swoje ofiary. W jego diecie znajdują się głównie ptaki, ale też chętnie posili się mniejszymi ssakami, a czasem i owadami.

Krogulec

Podobny choć sporo mniejszy jest krogulec, którego bardzo często spotkać możemy zimą przy naszych karmnikach. Powiada się, że każdy karmnik ma swojego krogulca. Podobnie jak jastrząb, krogulec jest bardzo skutecznym myśliwym. Szybkość i zwinność jest jego domeną.

Pustułka

Pustułka

Ostatnim przedstawionym tu szponiastym drapieżnikiem jest pustułka. To jeden z najmniejszych i najbardziej pospolity sokół żyjący w Polsce. Pustułka rzadko poluje na ptaki. W jej diecie znajdują się raczej drobne gryzonie, gady a nawet bezkręgowce. Ma bardzo charakterystyczny styl polowania, kiedy to zawiesza się w locie i intensywnie patrzy w dół w poszukiwaniu swojej ofiary. Potrafi tak zawisnąć na dłuższą chwilę łąpocząc skrzydłami.

Wioletta Kołodziejczyk

To jest miejsce na **Twoją reklamę** w **Wiadomościach Gminy Kramsk**

Zapraszamy do zareklamowania swojej działalności, usług, sklepów czy firm na łamach Wiadomości Gminy Kramsk. Co miesiąc, bezpłatne egzemplarze gazety docierają do domów mieszkańców całej gminy.

Wystarczy zadzwonić pod numer telefonu:

63 247 00 01 lub **662 225 705**,

można też odwiedzić nas

w **Gminnym Ośrodku Kultury, ul. Rynek 4a**

lub wysłać maila: redakcja@gokramsk.pl

Zapraszamy!

Co najmłodsi chcieliby dostać od Mikołaja?

To już kolejny rok, gdy podopieczni Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej w Kramsku piszą listy do Mikołaja. Ich marzenia spełnia fundacja z Warszawy.

Zawsze w listopadzie podopieczni Świetlicy Opiekuńczo-Wychowawczej w Kramsku prowadzonej przez Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Kramsk, zasiadają do pracy, by jak najładniej wyrazić swoje pragnienia. W kolorowych, ozdobnych listach można znaleźć całą listę dziecięcych marzeń. A wśród nich: sprzęt sportowy, klocki Lego, książki, słuchawki bezprzewodowe, koń ze skrzydłami – koniecznie różowy, wózek dla lalki i bobas, pluszaki, puzzle, wędka, pióro wieczne, mata piankowa, kombajn sterowany pilotem, gry komputerowe i zręcznościowe, płyty z muzyką, szydełko i włóczka, słodycze, ale też praktyczne, jak butelka filtrująca, budzik z alarmem czy duży ręcznik kąpielowy i ubrania. W tym roku powstały w sumie 42 listy. Po opracowaniu pełnej listy podarunków, trafia ona do firmy z Warszawy, która w ramach ak-

W tym roku powstały 42 kolorowe kartki z życzeniami cji „Gwiazdor” spełnia dziecięce marzenia. Swoje wymarzone prezenty dzieci z Kramaska otrzymają w grudniu.

Włącz się w przygotowanie kramskiego finału WOŚP

Gminny Ośrodek Kultury w Kramsku rozpoczął przygotowania do Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Już w październiku ogłoszono, że 32. Finał WOŚP odbędzie się pod hasłem: „Płuca po pandemii. Gramy dla dzieci i dorosłych!”, mottem zbiórki jest „Tu wszystko gra OK!”.

32. Finał odbędzie się w niedzielę, 28 stycznia 2024 roku. Jak co roku, poza okresem pandemii, włącza się w niego także kramski Gminny Ośrodek Kultury. Tego dnia na ulice wyruszą wolontariusze, a w sali OSP nie zabraknie atrakcji. Jedną z wielu, zawsze utrzymującą gorącą atmosferę, jest licytacja. Zapraszamy więc mieszkańców, którzy chcą podzielić się swoimi skarbami, czy przedsiębiorców, którzy mogą zaoferować usługi – podarujcie gadżety, które można będzie zlicytować! Sprawmy, by w Kramsku wszystko grało OK!

Zebrałe w 2024 roku pieniądze zostaną przeznaczone na zakup sprzętu do diagnozowania, monitorowania i rehabilitacji chorób płuc pacjentów na oddziałach pulmonologicznych dla dzieci i dorosłych. W ciągu 31 finałów, WOŚP zebrała blisko 2 miliardy złotych i kupiła 71,5 tysiąca urządzeń. Ostatnią zbiórkę - w styczniu 2023 roku - dedykowano walce z sepsą. Dzięki zaangażowaniu sztabów i sympatyków udało się zebrać 243 mln 259 tys. 387,25 zł.

